

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

ŠESTA VAZMENA
NEDJELJA
I
UZAŠAŠĆE
GOSPODNE

SVIBANJ

**Ned. 10. ŠESTA VAZMENA NEDJELJA
Ivan Merz, Gospa Trsatska**

Pon. 11. Franjo Hieronim, Zvezdana

Uto. 12. **Leopold Bogdan Mandić**

Sri. 13. Gospa Fatimska

Čet. 14. UZAŠAŠĆE GOSPODNJE-
SPASOVO
Matija apostol, Mate, Matea

Pet. 15. Gospa od Milosti

Sub. 16. Ivan Nepomuk, Andrija

Naslovnica, slika preuzeta s:
<https://www.gruposdejesus.com>

mihael

16-17/2026.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP
- sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XXI. (2026.), broj 16-17 (681-2), šesta
vazmena nedjelja i Uzašašće, 10. i 14 svibnja 2026.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan,
tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr
Vinko Bakula, pomoćnik kapelana,
tel.: 88 853, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

MALA SVIBANJSKA POBOŽNOST

Tajni hodočasnik 4

**SLUŽBA RIJEČI
ŠESTA VAZMENA NEDJELJA**

ČITANJA

Ja ću moliti Oca i on će vam dati
drugoga Branitelja 6

HOMILIJA

Duh Isusa Krista 8

KATEHEZA

Duh Sveti Branitelj 10

**SLUŽBA RIJEČI
UZAŠAŠĆE GOSPODNJE- SPASOVO**

ČITANJA

Dana mi je sva vlast
na nebu i na zemlji. 6

HOMILIJA

S vama sam 8

KATEHEZA

Uzašašće Gospodinovo 10

GODINA SVETOGA FRANJE

Franjino vrijeme

Franjo Asiški između obnove i
ograničenja feudalnog svijeta (2) 12

Mali vjeronaučni leksikon 15

NAŠI POKOJNI 16

Tajni hodočasnik

Doći ću, Majko, s torbom na leđima,
Zavjetnih punom darova.

Oslonjen o štap što je predima
Olakšao uspon do tvojih brjegova.

Sjest ću pod lipu, na krilo starog kamena,
Kolijevku što povijest mojeg roda krije,
Da zagrabim vodu iz vječnoga pramena
Koja još u njegovim žilama bije.

Pred tobom su uzeti štake ostavljali,
Da koljena svoja u zanosu prignu.
Barjake su ratnici uz oltar postavljali,
Da bdiju kroz stoljeća, dok novi ne stignu.

Doći ću sam, jer druge priječe poslovi,
Noseći suze muževa i žena.

I zastavu dragu da je blagosloviš,
Pa da se vrati posvećena.

Ne zaboravi, Majko, pročitati' romarima
Imena Tvojih hrabrih vitezova,
Što život položiše pred tvojim oltarima,
Da bi se hodočašća zaputila nova!

Prvo čitanje: Dj 8, 5-8.14-17

Polagahu ruke na njih i oni primahu Duha Svetoga.

Čitanje Djela apostolskih

U one dane:

Filip siđe u grad samarijski i stade im propovijedati Krista. Mnoštvo je jednodušno prihvaćalo što je Filip govorio slušajući ga i gledajući znamenja koja je činio. Doista, iz mnogih su opsjednutih izlazili nečisti duhovi vičući iza glasa, a ozdravljali su i mnogi uzeti i hromi. Nasta tako velika radost u onome gradu.

Kad su apostoli u Jeruzalemu čuli da je Samarija prigrllila riječ Božju, poslaše k njima Petra i Ivana. Oni siđoše i pomoliše se za njih da bi primili Duha Svetoga. Jer još ni na koga od njih ne bijaše sišao; bijahu samo kršteni u ime Gospodina Isusa. Tada polagahu ruke na njih i oni primahu Duha Svetoga.

Riječ Gospodnja.

Nakon Stjepanovog pogubljenja, novozaređeni đakoni i helenistički judeokršćani uslijed progona napuštaju Jeruzalem (8,1) i pronose Riječ sijući je u drugim krajevima (usp. 8,4; 11,19). Sudjelujući tada u progonima Savao je doprinio širenju kršćanstva. Filip, jedan od sedmorice zaređenih sa Stjepanom (usp. 6,5), evangelizira Samariju. Luki je neobično stalo do naglašavanja povezanosti Crkve koja se širi sa njezinom maticom u Jeruzalemu. Stoga će Filipovo djelovanje biti ovjerovljeno od predstavnika apostolskog zbora iz Jeruzalema (8,14-24), kao što će kasnije biti slučaj i sa Pavlovim djelovanjem. U Samariju su upućeni Petar i Ivan koji će predstavljati vezu misionara s maticom u Jeruzalemu (8,14-25) pa Samarija u tom smislu predstavlja izuzetak u odnosu na ostala područja na koji su helenistički judeokršćani djelovali. Ovdje se već zarana pokazuje napuklina u biću Crkve: dok su helenisti proganjani zbog svojeg slobodnog stava prema Zakonu, palestinski judeokršćani na čelu s apostolima mirno ostaju u Jeruzalemu jer su nastavili visoko pozitivno nastaviti vrednovati i vršiti Zakon. Stav prema Zakonu postat će bitan čimbenik i unutarcrkvenog života i dovesti do potrebe za prvim apostolskim Saborom.

Ivica Čatić, <https://www.vjeraidjela.com>

Otpjevni psalam: Ps 66, 1-3a.4-7a.16.20

Kliči Bogu, sva zemljo.

Kliči Bogu, sva zemljo,
opjevaj slavu imena njegovu,
podaj mu hvalu dostojnu.

Recite Bogu: „Kako su potresna djela tvoja!“

*****

„Sva zemlja nek ti se klanja i nek ti pjeva,
neka pjeva tvom imenu!“

Dođite i gledajte djela Božja:

čuda učini među sinovima ljudskim.

*****

On pretvori more u zemlju suhu
te rijeku pregaziše.

Stoga se njemu radujmo!

Dovijeka vlada jakošću svojom.

*****

Dođite, počujte, svi koji se Boga bojite,
pripovjedit ću što učini duši mojoj!

Blagoslovljen Bog koji mi molitvu ne odbi,
naklonosti ne odvrati od mene!

*****

Ključni hebrejski pojam koji otvara Psalam 66 je „kliči“. Ovaj poziv, kao i cijeli psalam koristio se pri kraljevskom ustoličenju.

Zemlja je pozvana slaviti Božja čudesna djela. Hebrejski pojam koji označava „zemlju suhu“ podsjeća na stvaranje svijeta i odvajanje suhog tla iz voda mora, ali i na oslobođenje iz Egipta. Ovim pojmom naglašava se da je Bog onaj koji stvara put tamo gdje ga nema i uzdiže plodno tlo sposobno davat ljudskom rodu sve potrebno za život.

Riječi Psalma 66 potiču na zahvalnost za život i za zemlju na kojoj ljudi žive, jer prostor pogodan za život nije plod slučajnih okolnosti ni ljudskih nastojanja nego djelo Božje neprolazne vjernosti i milosrđa. Jedini Bog daruje život. Zahvalnost za zemlju i plodno tlo ispravan je čovjekov odgovor.

Drugo čitanje: 1Pt 3, 15-18

Ubijen doduše u tijelu, ali oživljen u duhu.

Čitanje Prve poslanice svetoga Petra apostola

Ljubljeni:

Gospodin - Krist neka vam bude svet, u srcima vašim, te budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama, ali blago i s poštovanjem, dobre savjesti da oni koji ozloglašuju vaš dobar život u Kristu, upravo onim budu postidjeni za što vas potvaraju. Ta uspješnije je trpjeti, ako je to Božja volja, čineći dobro, nego čineći zlo.

Doista, i Krist jednom za grijeh umrije, pravedan za nepravedne, da vas privede k Bogu - ubijen doduše u tijelu, ali oživljen u duhu.

Riječ Gospodnja

Gradeći poruku na nekoliko redaka ranije citiranom Ps 34, autor Prve Petrove Poslanice poziva njezine primatelje na vjernički integritet, na dosljedno življenje svoje vjere i u teškim situacijama neshvaćenosti, marginaliziranosti pa i progona. Nastoji im posvijestiti kako se ovdje ne radi samo o podnošenju nevolje, kao negativnom vidu takva iskustva, nego i pozitivnom koji je neusporedivo vrjedniji: konkretno nasljedovanje Krista jest navještaj vjere svima! Autentični kršćanin nikada ne prestaje biti misionar – on je to i kao patnik, žrtva progona! A sve počinje od njegovog srca u kojemu Krist treba biti svet; slijedom toga kršćanin će biti spreman javno ispovijediti razloge svoje nade svjetlom razuma (3,15b) kao i dobrim ponašanjem (3,16) koje će ga na koncu pokazati vjerodostojnim pred tužiteljima, posramljenim s neutemeljenosti svojih optužbi. Time vjernik poput Krista trpi grijeh i nepromišljenost svoje okoline nadajući se Božjem zahvatu – daru Duha koji nadahnjuje, vodi i podiže život!

Ivica Čatić, <https://www.vjeraidjela.com>

Evandjelje: Iv 14, 15-21

Ja ću moliti Oca i on će vam dati drugoga Branitelja.

Čitanje svetoga Evandjelja po Ivanu

U ono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima:

- Ako me ljubite, zapovijedi ćete moje čuvati. I ja ću moliti Oca i on će vam dati drugoga Branitelja da bude s vama zauvijek: Duha Istine, kojega svijet ne može primiti jer ga ne vidi i ne poznaje. Vi ga poznajete jer kod vas ostaje i u vama je. Neću vas ostaviti kao siročad; doći ću k vama. Još malo i svijet me više neće vidjeti, no vi ćete me vidjeti jer ja živim i vi ćete živjeti. U onaj ćete dan spoznati da sam ja u Ocu svom i vi u meni i ja u vama. Tko ima moje zapovijedi i čuva ih, taj me ljubi; a tko mene ljubi, njega će ljubiti Otac moj, i ja ću ljubiti njega i njemu se očitovati.

Riječ Gospodnja

Isusovo obećanje Duha usko je vezano uz odnos njegovih učenika prema njemu samome. Oni ga moraju ljubiti i čuvati njegove zapovijedi (Iv 14,15). Na taj se način on bitno poistovjetio s Ocem. Ponovljeni zakon traži od Izraela: ljubi Gospodina, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom! (Pnz 6,5), te nadodaje: 'Točno vršite zapovijedi Gospodina, Boga svoga, upute njegove i zakone njegove koje je izdao' (6,17). Ne može biti te ljubavi bez vršenja zapovijedi, 'jer ljubav je Božja ovo: zapovijedi njegove čuvati' (I Iv 5,3). Obećanje koje Bog daje za takvu vjernost zemaljsko je blagostanje i posjedovanje Obećane zemlje (Pnz 6,18-19). Kršćani jednaku vjernost moraju pokazivati prema Kristu, a Obećanje je veće, to je Duh Istine (Iv 14,17). U njemu je Istina jer objavljuje pravu vjeru (usp. 4,23-24), a suprotan je 'knezu ovoga svijeta' koji je 'otac laži' (usp. 8,44; 15,26; 16,13; 11v 4,5-6). Kao takav, on je opisan grčkom riječju Parakletos, koja može označavati branitelja poput onog na sudskom procesu, pomoćnika i tješitelja. Kristovi su vjernici sjedinjeni s tim Duhom (Iv 14,17). Uz ovo obećanje Duha, Isus svojim daje još jedno obećanje: ni on sam neće ih napustiti. Njegovo kratkotrajno izbijanje bit će nadomješteno drukčijom prisutnošću. Za svijet, to jest za one koji ne vjeruju, bit će nevidljiv, a učenici će ga vidjeti očima vjere i po toj vjeri u Uskrsloga imat će život (14,18-19). 'Onaj dan'o kojem Isus ovdje govori razdoblje je nakon njegova uskrsnuća (14,20). U svjetlu uskrsne vjere učenici mogu spoznati Kristovo jedinstvo s Ocem i svoje jedinstvo s Kristom. To se jedinstvo ostvaruje i ljubavlju, baš kao što je ljubav sveza jedinstva Krista i Oca. Po takvim vjernicima Bog se očituje (14,21).

Komentar evandjelja: fra Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr>

Duh Isusa Krista

U svijetu pomućena mira, opterećena uobičajenog života, izmorena žeđu za istinom, mirom i onom normalnosti koja nam dozvoljava najosnovnije ljudske geste (zagrljaj, stisak ruke...) jedna stvarnost traži svoje mjesto. U svijetu ušutkanih glasova nevinih i obespravljenih, u svijetu galame, agresivnosti i buke, gdje svatko želi biti bučan, eminentan, viđen itd., čini se (i samo se čini) da ljudi duha ne postoje. Oni skromni, blagi, ponizni, tihi i povučeni jesu ljudi duha koji ne žele biti u *mainstreamu* svijeta i sudjelovati u njegovim spletkama.

Na današnju šestu vazmenu nedjelju ispred sebe imamo riječ koja je okosnica današnjih čitanja, riječ *Duh*. Prvo čitanje donosi zgodu o obraćenju Samarije koja je prigrllila Božju riječ i kojoj su poslani Petar i Ivan da po njihovim rukama prime Duha Svetoga. Apostol Petar u svojoj prvoj poslanici usmjerava nas na život u Isusu Kristu, koji jednom umrijevši za grijeha bî ubijen u tijelu, ali oživljen u duhu. . Odlomak iz Ivanova evanđelja dio je 14. poglavlja u kojemu se Isus oprašta od učenika. No njegov odlazak nije trajni, njegovo „idem k Ocu“ ne znači trajno napuštanje, isključenje iz povijesti ovoga svijeta. Kao što pjesma

kaže: „Nikad zbogom, samo doviđenja!“ On ostaje trajno prisutan i ne ostavlja nas kao siročad!

Njegova prisutnost ostaje vidljiva u njegovim zapovijedima i evanđeoskom programu po kojemu i mi imamo udjela u njegovom životu. Vršeci i čuvajući njegove zapovijedi, gledajući ga u braći ljudima, a osobito u onim neznatnim i zapostavljenim ulazimo u zajedništvo Sina i Oca po Duhu Svetomu. Zajedništvo ne dolazi sâmo od sebe niti nas se uvlači u nj prisilno. Ono dolazi isključivo po vršenju, činjenju, po praksi. Teorije, neživljene leksičke formulacije i kojekakve druge propagande ne jamče dioništvo s Isusom. On je konkretan i jasan, teoriju oplođuje praksom, riječi postavlja u djelovanje, a misli su mu sukladne djelovanju; ne postoji razlika između onoga što govori i onoga što čini. Njegov život norma je za naše djelovanje.

Kako bismo ostali u zajedništvu i u evanđeoskoj istini Isus nam ostavlja svoga Svetoga Duha. Mi nismo siročad koja se nemaju na što osloniti, nismo siromasi u smislu neimanja apsolutno ničega; naše siromaštvo očituje se u tome što svoje pouzdanje i svoj životni stav temeljimo isključivo na riječima Isusa Krista. Kršćanin je siromah zbog toga što je Bog njegovo jedino bogatstvo. Mi, kršćani, živimo u duhu Isusa Krista! Kršćanin je bez toga duha

samo loša imitacija, odnosno neuspjeli Krist! Biti bez duha značilo bi biti poput stvari kojom drugi upravljaju! Naprotiv, biti u duhu Isusa Krista znači živjeti život svojom glavom, preuzeti odgovornost za život koji mi je darovan. Takav je život autentičan i svoju snagu crpi u evanđeoskoj poruci. Isusove su riječi gorivo autentičnog kršćanskog života! Duh Isusa Krista zalog je autentičnosti i realnosti života! Realan život ne trpi oskudicu aktivne zauzetosti za kvalitetan život!

Sjetimo se na koncu Isusovih zapovijedi koje se ponavljaju više puta u više evanđelja. Dvije su temeljne te iz njih proizlaze sve ostale. Ljubiti bližnjega kao samoga sebe i ljubiti Boga svim srcem

svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim. U onim najmanjim, najneznatnijim, najprezrenijim, najsiromašnijim krije se najveće, najznatnije i najobilnije bogatstvo za jednog kršćana. To je lice Isusa Krista i njegov duh koji nije od ovoga svijeta! To je duh koji zna istinske vrijednosti, poštovanje i duh koji nudi drugu priliku! Norme svijeta zarobljavaju i uvlače čovjeka u okvire koji mu ne dopuštaju biti nešto drugo, ne nude drugu mogućnost i šansu za obrat! Isusov duh je dijametralno oprečan takvim normama; njegov duh za razliku od svjetskog ima prostora za svakog čovjeka, a osobito za ono što taj čovjek može biti!

fra Vinko Baćak, <https://www.fra3.net>

Duh Sveti Branitelj

Uloga Branitelja - Duha Svetoga je dozivati nam u pamet ono što je Isus rekao

„Branitelj - Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh.“

Ovo obećanje – koje nam je prenijelo današnje evanđelje – Isus je svojim apostolima dao tijekom posljednje večere, neposredno prije nego li će biti uhićen, osuđen, mučen i ubijen. Pedeset dana poslije uskrsnuća i deset dana nakon što se prestao ukazivati učenicima to obećanje je postalo stvarnost. O tome govori današnja svetkovina. Duh Sveti je, prenijela su nam Djela apostolska, sišao na apostole i sve koji su se skupili u istoj ovoj dvorani. S njima je u molitvi i zajedništvu bila i Isusova majka Marija. I „svi se napuniše Duha Svetoga“. I od skupine prestrašenih učenika u Duhu Svetome je rođena Crkva koja, počinjući od tog dana pa do kraja vremena, svima razglašuje „veličanstvena djela Božja“. Branitelj – Duh Sveti, kojega joj je Isus obećao poslati i poslao Crkvi, glavi je protagonist te promjene. Prema ovom Isusovom obećanju Branitelj – Duh Sveti u Crkvi ima dvostruku ulogu.

Prva uloga Branitelja – Duha Svetoga je poučavati nas o svemu što nam je Isus rekao. Isus nam je rekao sve što je bilo potrebno. Objava je završena. Sve ostale objave i ukazanje koja su se navodno dogodila nakon toga, nemaju neku veću važnost, bez obzira što neki upravo na njima žele utemeljiti vjeru i praksu Crkve. To su privatne objave i kao takve nas ne obvezuju. Iako je objava završena, Crkva ima potrebu da je Duh Sveti i dalje poučava. Bez Duha Svetoga se ne može ispravno čitati Sveto pismo i razumijevati ono što je tamo zapisano. Bez njega nema Predaje. Osim toga, koliko god da vrijedi to da nam je Isus sve rekao, njegova riječ nije statična, nego je živa. I kao živa riječ ima potrebu da je se otkriva i razumije uvijek na nov način.

Otvarajući Koncil sv. Ivan XXIII., papa, nas je podsjetio na jedan od temeljnog principa razumijevanja katoličke vjere koji može biti primijenjen i na čitanje Svetog pisma i razumijevanje Predaje: „Jedna stvar su istine vjere, a sasvim druga je način na koji su one formulirane.“ Zadaća je Crkve svih vremena da istine vjere, a u tom kontekstu i sadržaj Svetog pisma i Predaje, ostanu očuvane, ali i da budu prevedene u suvremeni jezik da bi bile razumljive ljudima konkretne kulture i konkretnog vremena.

Naravno da ovo „prevođenje“ nije moguće bez Duha Svetoga i njegove važne zadaće poučavanja koju vrši u Crkvi i po Crkvi.

Druga uloga Branitelja – Duha Svetoga je dozivati nam u pamet ono što je Isus rekao. Ovo nam omogućuje da pojedine Isusove poruke, ono što nam je on govorio, možemo ne samo znati nego i razumjeti u duhu cjelovite poruke Isusa Krista i njegovog evanđelja. Skloni smo ne zaboravu nego i iskrivljavanju i prilagođavanju poruke evanđelja. To dovodi do toga da nam puno puta omot, ono što smo mi dodali, postaje važniji od sadržaja, onoga što je Isus govorio i činio, odnosno da nam naša ljudska predaja, postane važnija od Svetog pisma i Predaje, onoga što nam je Bog objavio. Dozivajući nam u pamet ono što je Isus rekao Duh Sveti naše pameti otvara ispravnom razumijevanju Isusove poruke u njezinom izvornom obliku i stvarnom značenju, a opet u duhu i kontekstu vremena u kojemu mi živimo. To nam omogućuje da možemo tu poruku u Isusovom duhu primijeniti na različite izazove i situacije s kojima se susrećemo.

Zato danas na neke stvari gledamo drugačije nego jučer. I zašto, na primjer, u svjetlu današnjih znanstvenih spoznaja možemo donositi drugačije odluke od onih koje smo donosili jučer. I pri tom te odluke nisu ništa manje evanđeoske. Ali jesu nešto drugo. Jesu sposobne autentičnim

evanđeljem odgovoriti na izazove našeg trenutka i u njegovom svjetlu čitati taj trenutak i njegove izazove kao znak vremena. „Naša je dužnost – govorio je već spomenuti sv. Ivan XXIII. otvarajući Koncil – ne samo čuvati to dragocjeno blago (svetu baštine istina primljenih od otaca) kao da se bavimo samo prošlošću, već hitno i bez straha se s voljom posvetiti tom poslu koji traži naše doba, nastavljajući tako onaj put koji je Crkva išla gotovo dvadeset stoljeća.“ Pozivajući se na ovu misao, papa Franjo je u jednom svom govoru Papinskom vijeću za novu evangelizaciju (11.10.2017.) ovom dodao slijeću misao: „Riječ se Božja ne može sačuvati u naftalinu kao da je stari pokrivač kojega želimo sačuvati od nametnika! Ne. Riječ Božja je dinamična stvarnost, uvijek živa, koja napreduje i raste jer je usmjerena prema ispunjenju koje ljudi ne mogu zaustaviti.“

Ishodište ove dinamične stvarnosti Božje riječi koje joj omogućuje da trajno ostane očuvana, a istovremeno i da bude živa, da napreduje i raste, je Branitelj – Duh Sveti. Njega nam je Otac poslao u Isusovo ime da nas poučava o svemu i doziva nam u pamet sve što je Isus rekao i što u Crkvi i po Crkvi želi nastaviti govoriti svima i sve do kraja vremena.

Prvo čitanje: Dj 1, 1-11

Bî uzdignut njima naočigled.

Početak Djela apostolskih

Prvu sam knjigu, Teofile, sastavio o svemu što je Isus činio i učio do dana kad je uznesen pošto je dao upute apostolima koje je izabrao po Duhu Svetome. Njima je poslije svoje muke mnogim dokazima pokazao da je živ, četrdeset im se dana ukazivao i govorio o kraljevstvu Božjem. I dok je jednom s njima blagovao, zapovjedi im da ne napuštaju Jeruzalema, nego neka čekaju obećanje Očevo „koje čujete od mene: Ivan je krstio vodom, a vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim“.

Nato ga sabrani upitaše:

- *Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme Izraelu opet uspostaviti kraljevstvo?*

On im odgovori:

- *Nije vaše znati vremena i zgrade koje je Otac podredio svojoj vlasti. Nego primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje.*

Kada to reče, bî uzdignut njima naočigled i oblak ga ote njihovim očima. I dok su netremice gledali kako on odlazi na nebo, gle, dva čovjeka stadoše kraj njih u bijeloj odjeći i rekoše im:

- *Galilejci, što stojite i gledate u nebo? Ovaj Isus koji je od vas uznesen na nebo isto će tako doći kao što ste vidjeli da odlazi na nebo.*

Riječ Gospodnja.

Na završetku svoga Evanđelja Luka je već govorio o Isusovu uzašašću (Lk 24,50-53), a sada na početku Djela apostolskih to detaljnije opisuje i donosi kratki izvještaj o četrdesetdnevnom boravku uskrslog Isusa među svojim učenicima. To razdoblje između uskrsnuća i uzašašća otajstveno je vrijeme u kojem Isus na poseban način poučava svoje učenike. Za vrijeme svoga djelovanja prije smrti i uskrsnuća Isus je zapravo najviše vremena proveo poučavajući svoje učenike, ali tek sada, poslije njegova uskrsnuća, oni mogu biti potpuno upućeni u otajstvo Božjeg kraljevstva. Rečenicom da je „Isus govorio o kraljevstvu Božjem?“ (r. 3), Luka zapravo ističe da je sadržaj Isusova poučavanja i prije i poslije uskrsnuća isti, ali za razumijevanje Isusovih riječi potrebna je uskrsna vjera koja sada ima solidan temelj. U svakom slučaju, cilj ovoga odlomka jest predstaviti zajednicu Isusovih učenika kao zakonite nasljednike njegova nauka i poslanja, te sav ostali rast i razvoj Crkve izvire iz toga posebnog iskustva zajedništva Isusovih učenika sa svojim učiteljem.

U okviru tog poslijeuskrsnog poučavanja Isus govori i o ispunjenju Očeva Obećanja koje se sastoji u daru Duha Svetoga. Budući da je riječ o obećanju taj dar Duha Isus ne predstavlja kao nešto novo, nego kao nešto unaprijed naviješteno. No, taj dar dolazi tek pošto Isus uziđe na nebo. Zašto? Zato jer on označava novo stanje Isusovih učenika u kojemu svoga učitelja više neće vidjeti u tjelesnom obličju, ali će i dalje nastaviti djelovati u snazi njegova Duha. Ponekad se kaže da u tom času počinje povijest Crkve koja svijetu pruža svjedočanstvo evanđelja Isusa Krista. To će trajati do konca vremena, to jest do Kristova ponovnog dolaska, a za to vrijeme Isusovi učenici ne trebaju računati kada će to biti, nego se usredotočiti na davanje vlastitog svjedočanstva vjere.

Služba riječi 267/12

Otpjevni psalam: Ps 33, 1-2.4-5.18Ps 47, 2-3.6-9

Uzlazi Bog uz klicanje, Gospodin uza zvuke trublje!

Narodi svi, plješćite rukama,
kličite Bogu glasom radosnim.
Jer Gospodin je to – svevišnji, strašan,
kralj velik nad zemljom svom.

*****

Uzlazi Bog uz klicanje,
Gospodin uza zvuke trublje.
Pjevajte Bogu, pjevajte,
pjevajte kralju našem, pjevajte!

*****

Jer on je kralj nad zemljom svom,
pjevajte Bogu, pjevači vrsni!
Bog kraljuje nad narodima,
stoluje Bog na svetom prijestolju .

*****

Središnji hebrejski pojam Psalma 47 je „grčevito klicanje“ (teru'ah). Što bi se u hrvatski jezik moglo prereći kao „klicanje iz petnih žila“. Zvuk ovnujskog roga, trube najavljuje da „uzlazi Bog uz klicanje“ na svoje prijestolje s kojeg vlada cijelom zemljom, svim narodima i stvorenjima.

Ovaj pobjednički himan koji slavi Boga kao kralja cijele zemlje koristio se u židovskoj predaji za slavlje Božjeg kraljevskog ustoličenja na prvi dan nove godine (Roš Hašana).

U kršćanskoj tradiciji Psalam se koristi kao pohvala Kristu koji kao pobjednik nad smrću uzlazi i sjeda na svoje prijestolje.

I jedna i druga primjena ovog psalma potiče čitatelje na utješnu istinu da Bog vlada svojim narodima, svim narodima svijeta i svim stvorenjima.

Psalam također podsjeća da nijedna ljudska sila ili tiranija nema zadnju riječ u povijesti.

Dok je Krist na svom prijestolju svi mu možemo klicati i hvaliti na „na najjače“

Drugo čitanje: Ef 1, 17-23

Posjede ga sebi zdesna na nebesima.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Efežanima

Braćo:

Bog Gospodina našega Isusa Krista, Otac slave, dao vam Duha mudrosti i objave kojom ćete ga spoznati; prosvijetlio vam oči srca da upoznate koje li nade u pozivu njegovu, koje li bogate slave u baštini njegovoj među svetima i koje li prekomjerne veličine u moći njegovoj prema nama koji vjerujemo: ona je primjerena djelotvornosti sile i snage njegove koju na djelu pokaza u Kristu, kad ga uskrisi od mrtvih i posjede sebi zdesna na nebesima iznad svakog vrhovništva i vlasti i moći i gospodstva i svakog imena imenovana ne samo na ovom svijetu nego i u budućemu. Sve mu podloži pod noge, a njega postavi – nad svime – glavom Crkvi, koja je tijelo njegovo, punina Onoga koji sve u svima ispunja.

Riječ Gospodnja

Pisac Poslanice Efežanima, nakon blagoslovnog himna upućenog Bogu Ocu, obraća se svojim slušateljima za koje zahvaljuje zbog njihove vjere, te moli za njih riječima koje nalazimo u današnjem drugom čitanju, a koje se pretaču u pohvalu Božje veličine i moći. Molitva započinje trojstvenom formulom koja u svome središtu ima Boga Oca. On je s jedne strane 'Bog Gospodina našega Isusa Krista', a s druge strane darivatelj Duha po kojemu jedino kršćani mogu spoznati Boga. Zato je to Duh mudrosti i objave. Bez njega nije moguće nikakvo razumijevanje Boga. Sveti pisac moli Boga Oca da njegovim naslovnici 'prosvijetli oči srca', pri čemu je srce shvaćeno kao sjedište čovjekove moralnosti i duhovnosti. Bog je jedini koji poznaje ljudsko srce i u njega je stavio dar svoga Duha. Uz pomoć toga dara kršćani mogu spoznati veličinu nade koja im je dana i baštine koju su primili kao djeca Božja. U odnosu na kršćane, Božja se moć očitovala u Kristu, u njegovu uskrsnuću od mrtvih i njegovim smještajem zdesna Bogu. Krist je na taj način uzvišen iznad svega stvorenja i sve mu je podloženo, a on je postao Glava Crkve, 'koja je Tijelo njegovo, punina Onoga koji sve u svima ispunja'. Crkva je kao Tijelo Kristovo također uzdignuta zdesna Ocu, a u njoj i svaki kršćanin dobiva dostojanstvo koje je 'iznad svakog Vrhovništva i Vlasti i Moći i Gospodstva'.

Evandjelje: Mt 28, 16-20

Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji.

Svršetak svetog Evandjelja po Mateju

U ono vrijeme:

Jedanaestorica pođoše u Galileju na goru kamo im je naredio Isus. Kad ga ugledaše, padoše ničice preda nj. A neki posumnjaše.

Isus im pristupi i prozbori:

- Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio! I evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta.

Riječ Gospodnja

Evandjelje po Mateju nema izvještaja o Isusovu uzašašću, ali ovi zadnji retci toga evandjelja donose Isusove posljednje riječi njegovim učenicima, kao svojevrsnu oporuku. Evanđelist najprije smješta ovaj događaj u Galileju i to 'na goru'. U dva je navrata učenicima dan nalog da idu u Galileju, no nije spominjana gora. Mogla bi to biti gora Preobraženja ili gora Blaženstava. U svakom je slučaju riječi o gori Božje objave. Učenici pred Isusom padaju ničice. Na sličan su način pali 'licem na zemlju' kad su o Preobraženju čuli Očev glas: 'Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina! Slušajte ga!'. Riječi što ih u današnjem odlomku izgovara Uskrsli svojevrsan su program poslanja Crkve. Temelj je toga poslanja u sveobuhvatnoj i neograničenoj vlasti što ju je Krist primio. Tom Kristovom vlašću Jedanaestorica će moći učiniti njegovim učenicima' sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga'.

Na kraju evandjelja i nakon uskrsnuća radosna se vijest otvara svim narodima i svi su ljudi svijeta pozvani ući pod vlast i pod zaštitu Presvetoga Trojstva. Uz takvu službu navještaja, apostoli primaju i službu poučavanja kako bi oni koji prihvate naviještenu im vjeru, mogli u skladu s njome i živjeti. U tom svom zahtjevnom poslanju učenici nisu sami. S njima je dovijeka i Uskrsli, njihova snaga i njihova nada.

Komentari 2. čitanja i evandjelja: fra Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr>

S vama sam

Ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta.

Približavamo se Duhovima i danas slavimo blagdan Uzašašća Gospodinova. Moram vam priznati da posljednjih dana, dok sam razmišljao o tom odlomku iz evanđelja, nikako nisam mogao shvatiti kako se može nazivati blagdanom dan u kojem Gospodin odlazi.

S učenicima su - napokon - stvari krenule nabolje. Jedanaestorica su konačno počela shvaćati njegovo otajstvo, razmišljati o događajima i riječima svojega Rabija u svjetlu uskrsnuća. Sve postaje kako treba... A on, što čini? Obećava Duha, pozdravlja sve, torbu na rame i odlazi!

Kakav tip! Taj Isus nikada nam ne da mira...

Pitam se zašto nije ostao. Zar ne bi bilo lakše ponovno slušati njegovu Riječ, razumjeti što želi i dopustiti mu da pogledom vidi našu unutrašnjost kako bismo dobili pomoć i potporu u najtežim životnim trenucima? Zašto nije ostao, prekrasan i u slavi, među svojim učenicima?

Ništa od svega toga. Gospodin se smiješi, pozdravlja i vraća se Ocu.

Možda je upravo to, povratak Ocu, ključ prema kojemu trebamo tumačiti današnji blagdan: nije riječ o bijegu, nego o povratku u trojstveno zajedništvo.

Ne prestajem misliti kako je taj blagdan doista potresan. Isusova čovječnost, preobražena uskrsnućem, ulazi u zajedništvo s Trojstvom!

Mislite li o tome? Isus se vraća Ocu i sa sobom nosi svu našu čovječnost! Kako je divan Bog kojega smo imali sreću upoznati! Ako ti netko kaže da su sve religije iste i da je najvažnije međusobno se slagati i željeti dobro jedni drugima, ispričaj mu priču o Betlehemu, o onome malom djetetu kojega Marija čvrsto drži u naručju, o onom Rabiju koji je govorio i djelovao posve drukčije od svih, o razlomljenom kruhu, o križu, o praznom grobu, o ženama koje su trčeći nosile anđelovu vijest i o povratku Ocu. To je priča o Bogu među ljudima, povijesna preobrazba njegova lica ljubavi. On među nama i mi u njemu po uskrsnuću Sina. Bogu više ništa ljudsko nije strano.

I mislim na tebe, sestro, koja s ljubavlju bdiješ uz svekrov krevet. On zna koliko se trudiš, on zna što ti je u srcu.

Mislim na tebe, nezaposleni brate, koji se osjećaš ništavim i nekorisnim. On je uz tebe i zna što proživljavaš.

Mislim na tebe, sestro, koja tražiš smisao života i čini ti se da su ti sva vrata zatvorena. Ne boj se jer on bdije uz tvoje korake i osvjetljava ih svojom prisutnošću.

Mislim na vas, dragi prijatelji, koji nakon mnogih godina braka još uvijek čekate da vas blagoslovi djetetom. Nemojte se nikada osjećati samima i nastavite bacati poglede na njegove planove ljubavi.

Mislim na tebe, sestro, koja patiš jer neki nesposobni doktor nije prepoznao tvoju bolest. No on te ne ostavlja, on poznaje tvoju patnju.

Hrabro, dragi prijatelji! Gospodin nas pronalazi tamo gdje jesmo. Naša svakidašnjica je katedrala u kojoj susrećemo Uskrsnuloga. Ostavimo snove o napuštanju i bijegu; Gospodin nas poziva da budemo sveti tamo gdje jesmo. Jedino što treba otići iz našega života jest grijeh ...

Roberto Seregni,

Uzašašće Gospodinovo

Odmalena mi Uzašašće nije bilo jasno. Stoje učenici i Marija, a pred njima Isus. Najednom zapuše vjetar, otvori se nebo, a on uzađe. Učenici i Gospa gledaju u nj, dive se i padnu na koljena. Sve je puno svjetla. Ne znam za Gospu i učenike, ali meni u ovom trenutku sve postane nejasno. Zašto se ovo dogodilo? Zašto je taj događaj tako važan da imamo svetkovinu, da ga učimo u školi, da ga razmatramo u krunici?

Odmalena mi Uzašašće nije bilo jasno. Stoje učenici i Marija, a pred njima Isus. Najednom zapuše vjetar, otvori se nebo, a on uzađe. Učenici i Gospa gledaju u nj, dive se i padnu na koljena. Sve je puno svjetla. Ne znam za Gospu i učenike, ali meni u ovom trenutku sve postane nejasno. Zašto se ovo dogodilo? Zašto je taj događaj tako važan da imamo svetkovinu, da ga učimo u školi, da ga razmatramo u krunici?

Slično je i s današnjim evanđeoskim odlomkom. Isus učenicima daje poslanje, objašnjava ga. I to je većinski dio teksta. Potom slijedi jedna rečenica: „I Gospodin Isus, pošto im to reče, bude uzet na nebo i

sjede zdesna Bogu.“ Potom se govori o tome kako su oni krenuli izvršavati prethodno dano poslanje. Zašto me ovo zbunjuje? Pa evanđeoski odlomak koji se čita na svetkovinu Uzašašća sastoji se od šest rečenica, stotinjak riječi, a sam događaj uzlaženja spominje se u jednoj rečenici koja ima petnaest riječi. Zašto je taj jednom rečenicom spomenuti događaj tako poseban i važan?

Britanski pisac David Torkington pomogao mi je približiti se značenju ovoga događaja u povijesti spasenja. Prva stvar koju trebamo razumjeti jest zašto je baš uzašao u nebo. Zašto nije iščeznuo ili otišao u zemlju? Odgovor je jednostavan. Svi prisutni su Židovi koji vjeruju da Gospodin stoluje na nebesima. Onaj koga je Isus nazivao Ocem gore je i kad Isus uzlazi, svima je jasno kamo ide. Ide k Ocu, Gospodinu. Druga stvar koju je važno primijetiti jest da Isus uzlazi u svome tijelu. Doduše, to je tijelo nakon uskrsnuća proslavljeno, produhovljeno, ali je i dalje tijelo. I dalje je ono što nam pokazuje da je Isus pravi čovjek. U ove dvije činjenice očituje se da je Isus i Bog i čovjek. Ovo je važno jer ima veze s poslanjem koje je dano učenicima.

Uzašašće Gospodinovo, Bazilika Gospe od Ružarija u Lourdesu

Uzmimo primjer. Elektronski uređaji koji se koriste u automobilu priključuju se na napon od 12 V, a uređaji u domaćinstvu na 230 V. Uključimo li uređaj napravljen za 12 V na napon on 230 V, jednostavno će pregorjeti. To nam objašnjava zašto u Starom zavjetu čitamo kako čovjek ne može vidjeti Boga i ostati na životu. Bog i njegova ljubav daleko nadilaze čovjeka. Stoga je u Božjem naumu bilo utjelovljenje Isusa kao jedna vrsta transformatora koji će čovjeku (12 V) omogućiti pristup Božjoj ljubavi (230 V), a da pritom ne dođe do pregaranja. Ovom slikom donekle razumijemo Utjelovljenje, no Uzašašće i dalje nije objašnjeno. Dok je Isus hodao zemljom, ozdravljao bolesne, uskrsavao mrtve, propovijedao, njegovo posredništvo između Boga i ljudi bilo je ograničeno na njegovu tjelesnu prisutnost. Naime, sada je Isus otišao u zajedništvo s Bogom Ocem, ušao je u puninu ljubavi u kojoj je bio i prije Utjelovljenja, no sada je u tu ljubav ušao s ljudskim umom, srcem i tijelom. Ovaj događaj konačno je omogućio da Božja ljubav preko Isusove ljudske ljubavi dođe do ljudi koji dosada nisu mogli primiti Božju ljubav. Uzašašće je ljudima za stalno otvorilo izvor Božje ljubavi.

Nakon ovoga, poslanje učenika – „Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju“ – sasvim je jasno. Gospodin ih šalje da ovu istinu – da svaki čovjek od sada može iskusiti Božju ljubav – propovijedaju svima. Po krštenju smo i mi postali baštinici ovoga poslanja.

Bog je učinio svoje, sad je na nama. Promislimo danas koliko smo se do sada otvarali Božjoj ljubavi? Je li nam to bio izvor života i djelovanja? Naviještamo li Božju ljubav svima? O slavlju ove svetkovine zapitajmo se o ljubavi.

Franjino vrijeme

Franjo Asiški između obnove i ograničenja feudalnog svijeta (2)

U vrijeme obnove i ograničenja feudalnog svijeta, Crkva je bila pod velikim pritiskom. Uprkos tome, nastala su dva nova reda: Kartuzijanci i Cistercijski red. Oba reda nastala su kao odgovor na potrebu za obnovom i reformom Crkve. Kartuzijanci su se bavili prvenstveno molitvom i studijem, dok su Cistercijski red bili više usmjereni na rad i proizvodnju.

Reforma Crkve je također odgovor na razvoj svijeta, napor da se Crkva prilagodi vanjskim promjenama.

Odgovor je najprije institucionalan. Obuhvaća tri glavna aspekta: osnivanje novih redova, razvoj kanoničkog pokreta i prihvaćanje crkvene raznolikosti.

Novi se redovi nastoje vratiti izvornom pravilu svetoga Benedikta naglašavajući fizički rad - koji se smješta uz *službu Božju* (*opus dei*) - i jednostavnost života. To se očituje u odbacivanju tradicionalnih oblika monaškog bogatstva kao i u očišćenu umjetničkom i arhitektonskom stilu oprečnom obilju skulptura, minijatura i zlatarskih radova romaničkog baroka.

Od dva najznačajnija nova reda jedan je red kartuzijanaca kojeg je utemeljio sv. Bruno 1084. godine i koji je imao za cilj opet pronaći stil prvotnog eremitstva (pustinjaštva), a potom, za Guiguesa II., priora od 1173. do 1180., askezu od četiri „duhovna stupnja“: čitanje, meditacija, molitva i kontemplacija.

U vrijeme obnove i ograničenja feudalnog svijeta, Crkva je bila pod velikim pritiskom. Uprkos tome, nastala su dva nova reda: Kartuzijanci i Cistercijski red. Oba reda nastala su kao odgovor na potrebu za obnovom i reformom Crkve. Kartuzijanci su se bavili prvenstveno molitvom i studijem, dok su Cistercijski red bili više usmjereni na rad i proizvodnju.

Drugi red - kojega je utemeljio Robert iz Molesme godine 1098., nadahnut svetim Bernardom, opatom u Clairvauxu od 1115. do 1153. - jest red cistercita. Ovaj red spaja ekonomski uspjeh s duhovnom reformom. Cistercitska „pustinja“ se nalazi u dolinama u kojima red podiže mlinove i - služeći se mehanizacijom da bi dobili više vremena za duhovni život - igra ulogu u tehnološkom napretku, posebice na području metalurgije. Red se prilagođava novoj ruralnoj ekonomiji, osobito u proširenju ispaše, proizvodnji vune te razvoju novog tipa gazdinstva: gradi sjenike i staje u koje braća laici sklanjaju blago, urod, oruđa i sredstva za rad.

I dok reformirano monaštvo uspostavlja bolju ravnotežu između fizičkog rada i molitve, kanonički pokret, na svom području, uspostavlja novu ravnotežu između aktivnog i kontemplativnog života - između *cura animarum* (*dušobrižništva*) i života u zajednici. I dok su pravila koja je 1120. godine postavio Norbert iz Xantena u Premontreu, nadomak Laona, sastavni dio ruralnog konteksta - ona pozivaju na prakticiranje siromaštva, na fizički rad (redovi su bili veliki krčitelji šuma) i na

<https://www.fra3.net>

propovijedanje - dotle je većina kanonika XII. stoljeća bila vezana za gradsku sredinu. Usvajanje vrlo rastezljivog i otvorenog pravila pod imenom svetog Augustina - sastavljenog upravo u urbanoj sredini, i to antičkoj sredini, dakle dosta različitoj od one iz XII. stoljeća - augustinskim kanonicima omogućuje kombinirati zajednički život, individualnu askezu i župni apostolat.

Liber de diversis ordinibus et professionibus quae sunt in Ecclesia („Knjiga o raznim redovima i zvanjima koji postoje u Crkvi“), koju je između 1125. i 1130. vjerojatno napisao neki kanonik iz Liegea i koja je ostala nedovršena ili je do nas stigla u nepotpunom rukopisu, bilježi različitost statusa klerika i redovnika, dopušta pluralizam u crkvenoj instituciji, poput božanskog obitavališta u kojem ima mnogo stanova. Ova knjiga te statuse definira prema njihovu odnosu prema svijetu, njihovoj većoj ili manjoj udaljenosti od naseljenih mjesta: „Jedni su potpuno po strani od mnoštva [...] drugi su smješteni pored ljudi; drugi opet žive među ljudima.“

Laici sve više i više sudjeluju u religioznom životu te, usprkos održavanju barijere između klerika i laika, prisutnost se potonjih sve više afirmira na religioznom

području. Uloga braće laika ili obraćenika u novim redovima postaje sve veća.

Viteški redovi vrše određeno stapanje između redovnika i ratnika, redovničkog i viteškog života.

Osnivaju se pijetističke skupine, od Pikardije do Flandrije - begardi (nizozemski *beggaert*: prosjak, monah - vjerske iluminističke udruge raširene u XIII. i XIV. Stoljeću po Flandriji i Nizozemskoj. Naglašavale su evanđeoski radikalizam i bile više-manje heterodoksne. Osuđeni su na Viennskom saboru 1311. Progonjeni, nestaju koncem XIV. Stoljeća.) i begine (latinski *beguina* - pripadnice srednjovjekovne laičke udruge djevojaka i udovica. Udruga je nastala oko 1200. u Flandriji i Nizozemskoj. Ime je dobila prema utemeljitelju LLambertu de Beguioneu. Begine su se posvećivale zajedničkom duhovnom život bez polaganja trajnih zavjeta i karitativnom radu); zatim u području Alpi, ohrabreni od strane klerika, su svećenik Lambert de Begue iz Liegea, umro 1177. god., kao i slavni propovjednik Jakov iz Vitrvija koji će napisati životopis beginske isposnice Marie d'Oignies prije nego što postane biskup od Akre, a potom i kardinal.

Oko 1200. god. umnožavaju se skupine *laici religiosi i mulieres religiosae*. Već tada *Pataria milanese* i njezini produžeci iz XII. stoljeća okupljaju klerike i laike željne reforme. Sabor koji se sastaje u Milanu u zimu 1117. god. na poziv nadbiskupa i konzula, okuplja na poljani pred gradskim vratima „ogromno mnoštvo klerika i laika koji su iščekivali pokapanje poroka i buđenje vrlina“.

Oko godine 1140. regularni kanonik Arnaldo iz Brescia-e, koji je dotad držao propovijed stanovnicima svog rodnog grada protiv iskvarenog života klerika, pokreće laike u Rimu na političku i religioznu reformu.

U tom novom svijetu Crkva nastoji ponuditi nove doktrinarnе formulacije i nove vjerske prakse. Bez sumnje, najvažnija promjena odnosi se na nauk o grijehu i sakramentima.

Teolozi, poput učitelja biskupske škole iz Laona, Anzelma i Wilhelma iz Champeauxa, Parižanina Abelarda, iako često suprotstavljeni između sebe, izrađuju voluntarističku doktrinu o grijehu po kojoj se izvor grijehа treba tražiti u savjesti. Bit grijehа je vezana za intenciju. A traženje intencije potiče novu ispovjednu praksu.

Antička javna ispovijed je nestala i koliko se može znati, između te stare prakse i novih oblika individualne ispovijedi, smjestila se praznina koju se nastojalo ispuniti individualnim ili kolektivnim

pokorničkim praksama. Tako se u XII. stoljeću tradicionalna pokornička praksa, pored kolektivnih priznanja grijehа, usmjerava prema individualnoj ispovijedi na uho. Ovaj razvoj će biti pravno sankcioniran kanonom *Omnis utriusque sexus* na IV. lateranskom saboru (1215) koji zahtijeva od svih vjernika oba spola da najmanje jednom godišnje pristupe pojedinačnoj ispovijedi. Odsad priznanje grijehа prethodi pokori i otvara se novo poprište u svijesti - ono ispita savjesti.

Tako obnovljena ispovijed smješta se u novu koncepciju sakramenata organiziranih u *septenarij* unutar novog sustava koji obuhvaća također sedam smrtnih grijehа i sedam darova Duha Svetoga. Bilo bi zanimljivo pažljivije proučiti nego što je to dosad činjeno kakve su bile promjene u hijerarhiji tih *septenarija*. Na prvom mjestu je evidentirana učestalost poroka: avaritia (pohlepa) - vezana uz napredak novčane privrede - u odnosu na *superbia*, oholost, prvorazredni porok feudalizma.

Valja ustvrditi isti razvoj u području mišljenja i prakticiranja pravde. Ono što ovdje prevladava jest traženje stupnjeva za kaznu srazmjernih težini krivnji i zločina, procijenjenih ne samo prema ljestvici činjenica nego i u funkciji situacije i nakana grešnika.

Iz knjige: Jacques Le Goff, *Sveti Franjo Asiški*, Demetra, Zagreb 2010, str.17-22.

Mali vjeronaučni leksikon

Sakramentalni biljeg

Sakramentalni biljeg, u kršćanskoj teologiji neizbrisivi duhovni znak koji kršćanina obilježava nakon primanja sakramenta krštenja, potvrde i svetog reda. Grčki crkveni oci nazivali su taj biljeg pečatom, a latinski biljegom. Njime se označuje neopozivost Božjeg poziva i neponovljivost triju sakramenata.

Sakrament pokore (

Sakrament pokore (latinski *sacramentum poenitentiae*), u kršćanstvu, sakrament kojim se opraštaju grijesi vjernicima koji se pokaju u ispovijedi. Drugi nazivi su sakrament obraćenja, sakrament pomirenja, sakrament ispovijedi, sakrament oprostjenja.

Sastoji se od svećenikovog odriješenja i pokore, molitve ili čina, koju također određuje ispovjednik kao ispaštanje za grijeh. Sakrament pokore potreban je svima onima koji nakon krštenja teško sagriješe. Prema katoličkom crkvenom pravu mora se obaviti bar jednom na godinu. U nuždi se može odriješiti i bez ispovijedi, ali ne i bez kajanja.

U prvoj Crkvi postojao je oblik javne pokore kojoj su bili podvrgnuti javni grješnici kako bi se mogli uključiti u redoviti vjernički život.

Sakristija

Sakristija (srednjovj. lat. *sacristia*, prema lat. *sacrarium*: spremište za svete predmete), prostorija u crkvi gdje se čuvaju liturgijske knjige, posuđe, ruho, i gdje se svećenici pripremaju za bogoslužje. Neko su se vrijeme sakristije podizale blizu ulaznih crkvena vrata, a poslije bliže glavnome oltaru. Nakon Drugoga vatikanskoga koncila teži se tomu da opet bude blizu ulaznih vrata, jer je tako prikladnija za kratke procesije.

NAŠI POKOJNI

BOŽIDAR SUBOTIČANEC,

PU koprivničko - križevačka, Koprivnica, 11. svibnja 1993.

SINIŠA KIĆAN,

PU požeško - slavonska, u službi, Toranj, 12. svibnja 1994.

STJEPAN TURKALJ,

PU požeško - slavonska, u službi, Toranj, 12. svibnja 1994.

VLADIMIR KULAŠ,

MUP, Bakar, 12. svibnja 1995.

ZORAN BENKOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Rajčići, 13. svibnja 1995.

DANILO MIHIĆ,

PU primorsko - goranska, Pulac, Rijeka, 13. svibnja 1992.

IVAN IVANIŠIĆ,

PU osječko - baranjska, 15. svibnja 1992.

MARINKO ADŽIĆ KAPITANOVIĆ,

PU zadarska, Pakoštane, 16. svibnja 1995.

IVAN ĆURKOVIĆ,

PU zadarska, Pakoštane, 16. svibnja 1995.

OLIVER PEŠIĆ,

PU zadarska, Pakoštane, 16. svibnja 1995.

POČIVALI U MIRU!